

Anders Moléen 1724 - 1809, min farmors farmors morfar

Anders Moléen var född 1724-05-08 eller 1727-04-28, olika datum finns noterade. Det tidigare kan vara efter den gamla tideräkningen och det senare omräknat till den nya. Var han var född har jag inte hittat ännu, men mycket tyder på att han var född i Västermo socken. Tyvärr har kyrkböckerna där brunnit på 1890-talet.

Anders Moléen gifte sig första gången i december 1755 med Anna Christina Malmberg i Huddinge kyrka utanför Stockholm. Han var då Kronoskrivare vid Kungliga Kammarkollegiet i Stockholm. Vid den här tiden var det mycket populärt bland Anders arbetskamrater att gifta sig just i Huddinge kyrka. Jag tror därför inte att vare sig Anders eller hans hustru hade någon anknytning dit.

Efter några år fick Anders Moléen anställning på Kungliga Vetenskapsakademien, först som bokhållare och sedan som *Camrerare*. Han blev mycket uppskattad då han bringade reda i Akademiens räkenskaper. Det står mycket beröm om honom i Kungliga Vetenskapsakademiens historia. Här arbetade han kvar till 1784 då han slutade på egen begäran. Han var enligt historieskrivaren antagligen missnöjd med lönen och med att han inte fick behålla sin lägenhet som han hyrde av Akademien i Gamla Stan. Den officiella versionen var att han var gammal och trött.

Så gammal och trött var han ju nu inte eftersom han orkade ta sitt pick och pack och flytta till Sörmland och gården Täby. Men att han var ganska arg på sin forna arbetsgivare ser man av ett brev som han skrev till Akademien strax efter att han flyttat till Täby, 1785. Tydligt *råkade* Anders få med sig några pennor och en passare från sin arbetsplats och de hade nu krävt tillbaka dessa. Han skriver då att han naturligtvis ska skicka dem tillbaka, men menar att han gott kunde ha fått någonting för lång och trogen tjänst. Men om de insisterade skulle de få tillbaka pennorna och passaren så snart som möjligt. Han hade varit anställd på Kungliga Vetenskapsakademien i 30 år, så visst tycker man att han kunde fått behålla de här småsakerna.

Anders Moléen och hans första hustru Christina Malmberg köpte gården Täby i Öja socken den 4 maj 1784. Kanske köpte han Täby av Axel eller Per Akrelius på Täby, som båda hade blivit änklingar, eller av deras dödsbon. Anders Akrelius, Per Akrelius och Axel Akrelius var alla präster i Västermo socken vid olika tider. Axel var präst i Västermo socken samtidigt med Carl Gustav Rehnström, Öja socken. Han var antagligen var släkt med Ebba Brita Rehnström. Ebba Brita Rehnström och hennes man Anders Sundberg på Löfhult i Västermo var faddrar när Anders Moléens första barn med sin andra hustru Stina/Christina Ersdotter/Moström döptes.

Var det Akreliusfamiljen som Anders kände? Eller Rehnströms kanske? Han verkade även känna familjen Haak Hedberg på Böklinge. Någon måste i alla fall ha tipsat honom om att Täby skulle säljas. På den här tiden fanns ju inga mäklare precis!

Anders och hans första hustru hade troligtvis inga barn, inga som överlevde honom själv i alla fall. (Se bouppteckningen, nedan) Första hustrun, som var 7 år äldre än Anders, dog på Täby 1792. Anders Moléen själv var nu 68 år gammal. Han borde väl då ha slagit sig till ro på sin ålders höst tycker man, men icke. Istället gick han året efter ut på friarstråt. **69 år gammal friar han till den 19-åriga pigan, Stina Ersdotter, på Löfhult** i grannsocknen Västermo. Och hon svarade ja! Antingen var hon väldigt ful och kunde inte få någon annan, eller väldigt smart. Kanske räknade hon med att gubben inte skulle leva så länge och att hon sedan skulle

kunna gifta sig med vem hon ville. De gifte sig i Västermo kyrka den 21 juni 1793. I samband med bröllopet bytte bruden namn till ett mer passande för en fin dam, Christina Moström.

Det dröjde 4½ år innan de fick sitt första barn, den lilla flickan Andrietta Erika Wilhelmina, född 1797. Anders var säkert överlycklig över att, vid 73 år ålder, äntligen få ett barn och vi får hoppas att även hans hustru Christina var det. Det kan ju ha varit en misräkning att gubben var vid så god hälsa. Faddrar vid dopet var bland andra hustru Christinas förra matmor och husbonde på Löfhult: Ebba Brita Rehnström och frälseinspektören Anders Sundberg. Kanske var det Ebba Brita Rehnström som tipsat Anders Moléen om sin duktiga och präktiga piga när han gick i giftastankar?

Nästa barn, Augusta Juliana föddes i januari 1801, men dog redan några månader senare. Faddrar vid dopet var bland andra Jakob Fredrik Haak i Böklinge, madam Anna Greta Haak född Hedberg i Böklinge och drängen Erik Andersson i Sahlsta, som var mamma Christinas halvbror.

Kanske var det den här vintern, när hans lilla dotter var sjuklig, som Anders Moléen köpte boken om barnsjukdomar som fanns med i bouppteckningen efter honom.

Nästa barn, även det en dotter, föddes 1803 och döptes till Aurora Florentina. Faddrar även denna gång var Herr Jakob Fredrik Haak i Böklinge och dess hustru Madam Anna Margita Haak Hedberg i Böklinge.

Gubben, Anders Moléen, dog inte förrän 1809, 85 år gammal. Ganska nöjd med livet, kan man tro. Bouppteckningen efter honom börjar så här:

År 1810 den 3:dje Januari förrättades af undertecknade uppå vederbörandes anmodan laga bouppteckning på Täby gård i Öja socken och Väster Rekarnes härad efter f.d. Camereraren vid Kongl. Vetenskaps Akademien Herr Anders Moleen, som slutade sin jordiska lefvnad den 11 Oktober sistlidet år och efterlämnade 2:ne döttrar Andrietta Erica Wilhelmina född d. 27 oktober 1791, Aurora Florentina född d. 20 aug. 1803, samt dess kära maka Fru Christina Moström till hvilkens förmån nu uppvistes ett upprättat Morgongåva-brev av den 23 Juni 1793. De omyndigas rätt bevakades av Inspektoren Anders Lindström på Löfhult. Egendomen uppgafs av Enke Frun därstädes i följande ordning.

Fast Egendom

Täby, helt mantal Krono Skatte förmedlat till fem åttodelar, inköpt av Herr Camerer. Anders Moleen och dess första avlidna fru Anna Christina Malmberg den 4:de maj 1784 upptages till **1326.18.8**

Contante Penningar

<i>3:n st Holländska Ducater á 2 Rdr st</i>	6	
<i>1 st fjärdedels D.</i>		24
<i>227st Specie Riksdalrar</i>	227	
<i>405st entredjedels Dito</i>	135	368.24

Så här slutar bouppteckningen:

Utestående Fordringar

<i>Hos fru Haak i Böklinge enl. Obligation den 15 mars 1808</i>	66.32	66.32
SUMMA INVENTARII RIKSDALER BANCO		2232.

Hoppas fru Haak på Böklinge betalade tillbaka det hon var skyldig!

Enligt bouppteckningen hade Anders Moleen endast tvenne döttrar och således inga överlevande barn i första äktenskapet.

I bouppteckningen är *precis allting* som familjen ägde uppräknat. Här står hur många par stumpor som fanns och vilken färg de var och till och med vad deras kor hette: Svarta, Gullros, Grevinnan, Krusan, Lappnos och Hjerteko till exempel. Söta namn, eller hur? De hade också tackor och grisar, gäss och bikupor, men ingen häst. Men de hade en massa hästsaker: en liten julvagn, en kappsläde, sele med mässingskåpa och rem med 15 bjällror, så de hade nog haft en häst. Det står ingenting om någon passare i bouppteckningen, så han fick väl inte behålla den då.

Vad sägs om en del av Anders efterlämnade kläder: ljusblå sidenväst, röd sammetsjacka, gredelina byxor, käpp med guldring och blå sidenstrumpor? Han måste ha skrämt slag på pigan på Löfhult när han kom klädd så här för att fria! Och tänk vad de andra pigorna måste ha tisslat och tasslat!

Både dottern Andrietta och dottern Aurora levde tills de var omkring 70 år gamla. Aurora gifte sig aldrig, utan bodde med sin syster Andrietta och hennes familj först på Täby, sedan i Asker, Örebro, Stockholm och flyttade slutligen, 60 år gammal, till Finland med sin systerson.

Fyra år efter att gamle Moléen dött, gifte Christina om sig med arrendatorsonen, Olof Olsson. Kanske försökte hon klara gården själv, men insåg att hon behövde hjälp. Olof Olssons pappa arrenderade redan halva Täby. Eller så var hon kanske hemligt förälskad i den unge mannen (han var 6 år yngre än hon). Lite annorlunda mot gamle gubben måste det ha varit i alla fall! Tyvärr dog Olof efter bara ett års äktenskap och inga barn hann de få. Sen tyckte Christina att det fick vara nog med bröllop för hennes del. Hon och döttrarna fick klara sig på egen hand.

Tio år senare, 1823, gifte sig äldsta dottern, Andrietta med den nye pastorsadjunkten i socknen, Erik Welander, från Sköldinge, som just hade flyttat till granngården, prästgården Hagby. De bosatte sig på Täby och fick fem barn, fyra döttrar och så till sist en son.

Sofia Wilhelmina född 1824. Hon dog 20 år gammal i scharlakansfeber när hon arbetade som piga på Hagby.

Augusta Charlotta född 1827. Hon var min farmors farmor. Gifte sig med en skräddare, Johan Nykvist, och flyttade till Stockholm. Min farmor, Elsa, bodde mycket hos henne, eftersom Elsas mamma dog mycket ung. Jag har brev kvar som farmors farmor, Augusta Charlotta, skrivit till min farmor Elsa, bland annat frågar hon om hur lille Tore mår. Lille Tore var min pappa! Augusta Charlotta dog 1916, 89 år gammal, som den sista i min släkt som var född på Täby!

Döttrarna Regina Florentina, född 1829, och Fredrika Eleonora, född 1831, dog unga.

Sonen Carl Eric Welander föddes 1835. Den efterlängtnade sonen kostades på och fick gå i fina skolor. Han blev efter många års studier skogsförvaltare och flyttade till Finland strax efter att hans mamma Andrietta dött. Med sig tog han sin moster Aurora (hon som aldrig gifte sig). Carl Eric gifte sig så småningom och dog 1894 i Åbo.

Familjen Welander med alla barnen, hustruns mamma Christina och syster Aurora flyttar alla från Täby till Asker 1839, där Erik Welander fått en bättre anställning som komminister. Antagligen säljer de nu Täby.

I Asker dör Erik 10 år senare och där dör även, 1844, hans gamla svärmor Christina Moström alias Stina Ersdotter, f.d. hustru till Anders Moléen.